

KVALITATĪVA PROJEKTĒŠANAS PAKALPOJUMA NOZĪME BŪVJU APRITES CIKLA IZMAKSU SAMAZINĀŠANĀ

SERT. ARCH. ELĪNA ROŽULAPA | LATVIJAS ARHITEKTU SAVIENĪBA

Vebinārs par zaļā publiskā iepirkuma kritēriju piemērošanu būvdarbu iepirkumos

2020. gada 15. decembris, 10:00 – 14:00

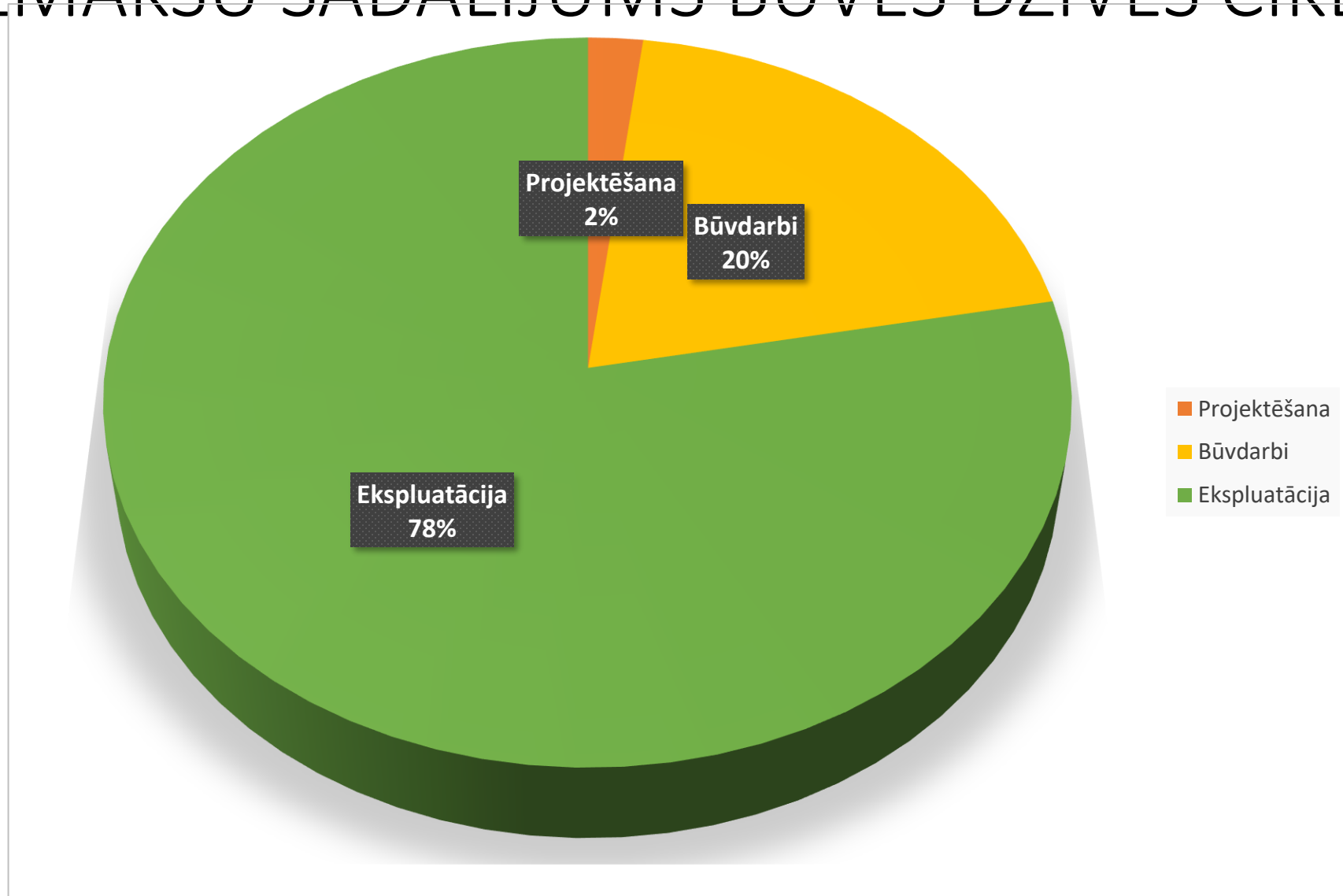

MK NOTEIKUMI

- Ir kļuvuši labāki;
- Ar to nebūs līdzēts;
- Viss ir slikti, un labāk nebūs.

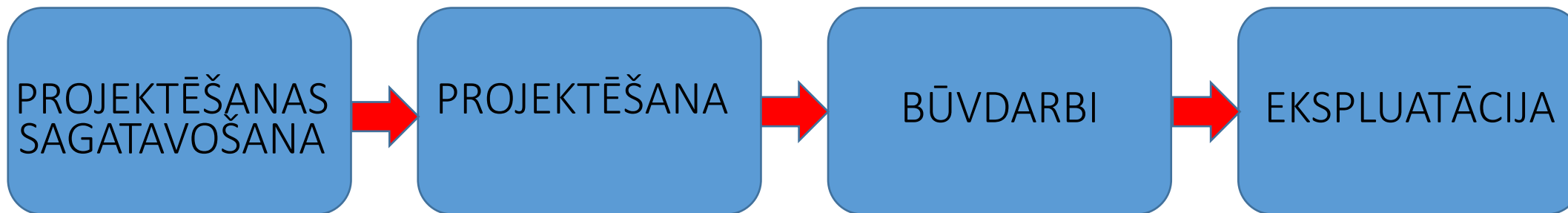

IZMAKSU SADALĪJUMS BŪVES DZĪVES CIKLĀ

BŪVNICĪBAS PROCESS

ZPI būvdarbiem sākas šeit!

- Kāda būve?
- Kāds process?

- Pretendentu kvalifikācijas kritēriji
- Tehniskā specifikācija (pasūtītāja prasības)
- Piedāvājuma vērtēšanas kritēriji
- Līguma izpildes noteikumi

REZULTĀTS

- Pretendentu kvalifikācijas kritēriji
- Tehniskā specifikācija (pasūtītāja prasības)
- Piedāvājuma vērtēšanas kritēriji
- Līguma izpildes noteikumi

REZULTĀTS

- Pretendentu kvalifikācijas kritēriji
- Tehniskā specifikācija (pasūtītāja prasības)
- Piedāvājuma vērtēšanas kritēriji
- Līguma izpildes noteikumi

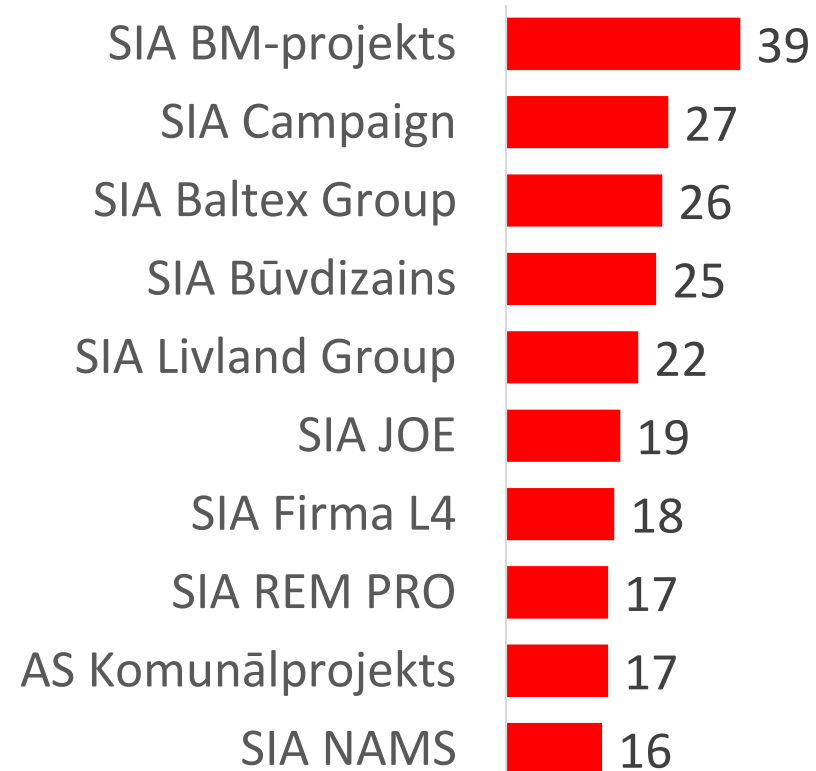

PĒTĪJUMS KULTŪRAS MINISTRIJAS UZDEVUMĀ

- Pētījuma periods – 2016.-2019. gads.
- Pētījuma tematika – arhitektūras pakalpojumu publiskais iepirkums.

IEPIRKUMU UZVARĒTĀJU TOP 10

10 UZŅĒMUMI = 38% NO IEPIRKUMU SKAITA

PADZIĻINĀTA PRAKSES PĀRBAUDE

Riska pazīmes:

- Viena kalendārā gada laikā 3 vai vairāk projektu būvniecības ierosinātāji ir publiska persona;
- (..)

PADZIĻINĀTA PRAKSES PĀRBAUDE

Secinājumi pēc padziļinātajām pārbaudēm par 7 no top10 uzņēmumu biznesa praksi*:

- Projektēšana nenotiek, projektā netiek risināta konkrētā objekta pamatproblemātika;
- Projektā bez pamatojuma tiek kompilēti no dažādiem paraugiem pārņemti risinājumi bez reālas izpētes un izpratnes par to piemērotību konkrētajai situācijai;
- Projekta izstrāde tiek saprasta kā rasējumu komplekta noformēšana. To veic personas bez projektēšanai nepieciešamās pieredzes un kvalifikācijas;
- Arhitekti un, visticamāk, arī inženieri procesā netiek iesaistīti, bet tiek pieaicināti vienīgi uz «paraksta nodrošināšanu»;
- Projektā norādītajiem speciālistiem, spriežot pēc BIS uzrādīto projektu skaita, ir nesamērīga slodze.

* 7 biroju arhitekti atbilda padziļinātās vērtēšanas kritērijiem. Trijos no top10 birojiem neviens no BKR uzņēmumam reģistrētajiem arhitektiem neatbilda riska pazīmēm.

REKORDI ARHITEKTU VIDŪ

ARHITEKTS A:

- 33 projekti tehniskā projekta (BP) izstrādes stadijā;
- 15 autoruzraudzības;
- X projekti skiču projekta (MBP) izstrādes stadijā.

ARHITEKTS B:

- 20 projekti tehniskā projekta (BP) izstrādes stadijā;
- 9 autoruzraudzības;
- X projekti skiču projekta (MBP) izstrādes stadijā.

toas le	Būvdarbi	Autoruzraugs
	Būvprojektēšanas nosacījumu izpilde	Būvprojekta vadītājs
Mucenieku s ielas enīku ielas 1702.	Būvdarbi	Autoruzraugs
laistas	Eksploatācija	Būvprojekta daļas vadītājs
leļa 9.	Eksploatācija	Autoruzraugs, Būvprojekta vadītājs
imōites	Būvdarbi	Autoruzraugs
itorijas 7.	Būvdarbi	Autoruzraugs
Viņu	Būvdarbu uzskaites nosacījumu izpilde	Būvprojekta vadītājs
	Būvdarbu uzskaites nosacījumu izpilde	Būvprojekta vadītājs
	Būvprojektēšanas nosacījumu izpilde	Būvprojekta daļas vadītājs
ns	Būvdarbu uzskaites nosacījumu izpilde	Būvprojekta vadītājs
	Būvdarbi	Autoruzraugs, Būvprojekta vadītājs
daļas	Būvdarbu uzskaites nosacījumu izpilde	Būvprojekta vadītājs
	Būvdarbu uzskaites nosacījumu izpilde	Būvprojekta vadītājs
pēc jumta	Būvprojektēšanas nosacījumu izpilde	Būvprojekta vadītājs
	Būvprojektēšanas nosacījumu izpilde	Būvprojekta vadītājs
snivas pag.	Būvdarbi	Būvprojekta vadītājs
	Būvprojektēšanas nosacījumu izpilde	Būvprojekta vadītājs
I Lācers iela	Būvprojektēšanas nosacījumu izpilde	Būvprojekta vadītājs
luma	Būvdarbi	Būvprojekta vadītājs
oši, Ķekavas	Eksploatācija	Būvprojekta vadītājs
Ove un	Būvdarbi	Būvprojekta vadītājs, Būvprojekta daļas vadītājs
	Būvdarbi	Būvprojekta vadītājs
luma	Būvdarbi	Būvprojekta vadītājs
nājums idares	Būvdarbi	Būvprojekta vadītājs
	Būvdarbu uzskaites nosacījumu izpilde	Būvprojekta vadītājs
is iela 5.	Būvprojektēšanas nosacījumu izpilde	Būvprojekta vadītājs
i, RTiņa	Eksploatācija	Autoruzraugs
daļas	Būvdarbu uzskaites nosacījumu izpilde	Būvprojekta vadītājs
ienas iela	Būvprojektēšanas nosacījumu izpilde	Būvprojekta vadītājs
ntra ēkas	Būvprojektēšanas nosacījumu izpilde	Būvprojekta vadītājs
I, Ķekavas	Būvdarbi	Būvprojekta vadītājs
lana	Būvdarbu uzskaites nosacījumu izpilde	Būvprojekta vadītājs
kaiva,	Būvdarbi	Būvprojekta vadītājs
	Būvdarbu uzskaites nosacījumu izpilde	Būvprojekta vadītājs
ēna	Būvdarbu uzskaites nosacījumu izpilde	Būvprojekta vadītājs
	Būvdarbu uzskaites nosacījumu izpilde	Būvprojekta vadītājs

BIZNESA PRAKSE

«Biroja vadītāji (cilvēki, kuri labākajā gadījumā attālināti saistīti ar būvniecību un vispār neizprot arhitektūras radīšanas procesu kā tādu) rada pilnīgi nepareizu priekšstatu jaunākajiem arhitektiem (studentiem, tehniķiem, nupat RTU pabeigušajiem), ka BPV ir tikai formāls dokumentu parakstītājs un galvenais projekta radītājs un virzītājs ir tehniķis. Pilns birojs ar arhitektūras tehniķiem, kuriem biroja vadītājs uztic izstrādāt projektu no nulles - dažiem nav ne RTU arhitektu, pat ne celtniecības koledžas izglītība. Vadībai ir pārlicība par saviem darbiniekiem, ka jebkurš, kurš māk vilkt līnijas kādā no projektēšanas programmām, ir augstas kvalitātes speciālists, kurš var radīt to, ko vadība tālāk var pārdot pasūtītājam. Arhitektūras kvalitāte vai vides konteksts nevienu neinteresē. Tehniķis ir pārlicināts, ka uzvilktās līnijas ir ģeniālas, un vadībai viss vienalga, ka tikai ātri un lēti.

Sertificētā arhitekta iniciatīva piedalīties projektu izstrādē tiek novērtēta negatīvi, traucējoši. Tāpat negatīvi tiek vērtēta projektu izskatīšana un labošana, jo tā var kavēt projektu pabeigšanu, kas projektu izstrādes budžetā (saskaņā ar zemāko cenu) netiek ierēķināta. Nemaz nerunājot par projektēšanas procesu kā tādu - meklēt labāko risinājumu, izstrādājot vairākas skices plānojumam, fasādēm. Absolūti neprofesionāla pieeja pie projektu izstrādes tiek pasniegta kā augsts profesionālisms. Tas šokē. Sertificētais arhitekts kantorī ir tikai priekš projekta parakstīšanas (birojā vienlaicīgi top 10 un vairāk projekti un reāli uz šo projektu daudzumu prasītos vismaz 3 sertificēti arhitekti). Bieži vien informāciju par kādu projektu, kurš top birojā, varēja uzzināt dienā, kad to atnes uz parakstīšanu. Tā ir vadības pilnīga pārlicība par to, ka būvprojekta vadītāja sertifikāts ir tikai brīnumpapīrītis - kuram tas pieder, tas uzliek gala parakstu (jo projektu ir izstrādājuši savas firmas darbinieki - tāpat kompetenti speciālisti un projektā viss ir labi). «

Citāta autors – arhitekts, kurš pamēģināja strādāt vienā no top10

BIZNESA PRAKSE

Nozīmīga daļa no publiskajā iepirkumā sniegtajiem pakalpojumiem vērtējami kā klaja krāpniecība.

Būvprojekta izstrāde un autoruzraudzība Siguldas pilsētas stadiona pārbūvei Ata Kronvalda ielā 7, Siguldā (71248000-8, 71220000-6)

Būvprojekta izstrāde, autoruzraudzība un būvdarbu veikšana projekta "Ārstniecības korpusa pielāgošana LU Medicīnas fakultātes vajadzībām Pilsonu ielā 13 k-10, Rīgā" ietvaros (45000000-7)

Prognozētā līgumcena: 800 000,00

"3.apakšstac.Brīvības 191 taisngrieža/vilces transformatoru nomaiņa, telpu atjaunošana" un "10.apakšstac.Brīvības 349A telpu atjaunošana un iekārtu nomaiņa" būvprojektu izstrāde un autoruzraudzība (71220000-6)

Par būvprojekta izstrādi un autoruzraudzību objektam "Tramvaja līnijas un piegulošās teritorijas pārbūve Jaunliepājas un Vecliepājas ielu posmos, Liepājā" (71000000-8)

Energoefektivitātes paaugstināšanas būvdarbi daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā Sporta ielā 7, Rīgā

Atklāts konkurss "Būvprojektu (4 gab.) izstrāde gāzapgādes objektu pārbūvei darba spiediena paaugstināšanai pārvades gāzesvados un autoruzraudzība" (71322000-1)

Būvprojekta izstrāde un autoruzraudzība Siguldas pilsētas stadiona pārbūvei Ata Kronvalda ielā 7, Siguldā (71248000-8, 71220000-6)

Statuss: Pārtraukts

Būvprojekta izstrāde un autoruzraudzība objektā "Ēku kompleksa pārbūve, Linezera ielā 6, Rīgā" (71000000-8)

Apvienota projektēšanas un būvdarbu veikšana esošās ražošanas ēkas pārbūvei un jaunas ražošanas ēkas būvniecībai

P.Vilcāna keramikas darbnīcas Kuļņeva ielā 2A, Ludzā, restaurācijas būvprojekta izstrāde un autoruzraudzība (71248000-8, 71320000-7)

BIZNESA PRAKSES ZAĻĀS SEKAS

Objekts: sporta bāzes (ar papildfunkcijām) jaunbūve kādā Latvijas pilsētā.

Ēkas platība: 3200 m²

Līgumā noteiktais projektēšanas laiks: 6 mēneši (ieskaitot ekspertīzi un skaņošanu)

Pasūtītāja paredzētā līgumcena: 60000 eur +PVN

Uzvarējušā pretendenta piedāvātā cena: 40000 eur + PVN, autoruzraudzība 900 eur+PVN

Iepirkuma procedūra: atklāts konkurss. Pieprasīts iesniegt skices, lai gan šādu praksi tiesa atzinusi par prettiesisku.

BIZNESA PRAKSES ZAĻĀS SEKAS

- Par ~400-500 m² «uzpūsta» ēkas platība;
- Projekta risinājumi - funkcionāli, estētiski, tehniski, ekonomiski nepamatoti, lietotājiem nedraudzīgi;
- Bezjēdzīgu arhitektūras risinājumu rezultātā radīts būves realizācijas sadārdzinājums nesošajās būvkonstrukcijās, apkures un ventilācijas, elektroapgādes, ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmās, vispārceltnieciskajos darbos, ekspluatācijas sadārdzinājums visās inženiersistēmās.
- Nemākulība arhitektūras risinājumā pieļauta jau pašā sākumā un fundamentāli, attiecīgi vēlākās projekta stadijās nekas vairs nav labojams, pilnībā nepārstrādājot arhitektūru.

BIZNESA PRAKSES ZAĻĀS SEKAS

Pēc aptuvenas aplēses, tikai objekta realizācijas kopējais sadārdzinājums vien

~500 000 – 800 000 eur

Par šo naudu varēja nopirkt jaunu, labas kvalitātes sporta inventāru konkrētās bāzes sportistiem, par ekspluatācijā ietaupīto – noalgot papildus trenerus un atvērt jaunas treniņgrupas.

KĀ BIJA JĀBŪT

Objekts: sporta bāzes (ar papildfunkcijām) jaunbūve kādā Latvijas pilsētā.

Ēkas platība: 2700 m²

Līgumā noteiktais projektēšanas laiks: 18 mēneši (ieskaitot ekspertīzi un skaņošanu)

Līgumcena: 100000-135000 eur +PVN

Iepirkuma procedūra: metu konkurss vai konkursa procedūra ar sarunām.

KĀ BIJA JĀBŪT

- Arhitekts personīgi izstrādā arhitektūras risinājumu;
- Arhitekts personīgi tiekas ar klientu un lietotāju. Regulāri – ik nedēļu vai pārnedēļās;
- Arhitekts personīgi vada komandu;
- Arhitekts pēta projektējamo funkciju gan dabā, gan citu projektu piemēros;
- Arhitekts respektē lietotāja vajadzības un pasūtītāja iespējas;
- Jebkuram projekta aspektam, no galvenajiem risinājumiem līdz pat detaļām tiek izstrādāti pamatoti varianti, kurus izskaidro pasūtītājam, lai viņš varētu pieņemt atbildīgu lēmumu;
- Projekta komanda tiecas uz optimālu objekta risinājumu, līdzsvarojot būves funkcionālos, estētiskos, sociālos, kultūrvēsturiskos, tehnoloģiskos un ekonomiskos aspektus, kā arī pasūtītāja, lietotāja un plašākas sabiedrības intereses;
- Pieņemot, ka 1 cilvēkstundas izmaksas projektēšanā ir kaut vai 30 eur/h, iznāk, ka visam projektam varēja veltīt ~ 1350 h. Konkrētam līdzīga apjoma projektam arhitektu birojā, kurš sniedz kvalitatīvu pakalpojumu, tika patērētas 2000 h tikai arhitektūras daļas izstrādei.

Katru eiro, ko ietaupa uz projektēšanu,
desmitkārtīgi pārmaksā būvdarbos.

$$120000 - 40000 = 80000 \times 10 = 800000$$

SERTIFIKĀTU APTURĒŠANA

- Ar 2019. gadu nozīmīgi uzlabojumi normatīvajos aktos, kas dod reālu iespēju institūcijām rīkoties;
- 2020. gada rudenī – nozīmīgi BIS funkcionalitātes uzlabojumi, kas nepieciešami sertificēšanas institūcijām pilnvērtīgas uzraudzības veikšanai.

SERTIFIKĀTU APTURĒŠANA

- Šobrīd apturēti sertifikāti 4 arhitektiem – «parakstu nodrošinātājiem»;
- Nākamā gada laikā paredzams nozīmīgs šādu lēmumu skaita pieaugums.

▼ STATUSU IZMAIŅAS UN PĀRKĀPUMI

Datums no	Sertifikāta statuss	Lēmuma datums	Lēmums	Sfēra/Joma	Pamatojums
29.05.2020	Apturēts	29.05.2020	Lēmums par sertifikāta apturēšanu	-	Būvspeciālista profesionālās darbības pārkāpums MK 20.03.2018. noteikumu Nr.169 51.5.2.apakšpunkts (ar termiņu)
-	-	29.05.2020	Lēmums par sertifikāta apturēšanu	Arhitekta prakse	Būvspeciālista profesionālās darbības pārkāpums MK 20.03.2018. noteikumu Nr.169 51.5.2.apakšpunkts (ar termiņu)

KĀ JŪS VEIKSIET IEPIRKUMUS?

PALDIES!

